

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 8-9 listopada 2016 r. na kierunku „pedagogika” prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych oraz obszaru nauk humanistycznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych o profilu ogólnoakademickim na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Bożena Muchacka - członek PKA

członkowie:

- 1. prof. dr hab. Teresa Żukowska – ekspert PKA**
- 2. dr hab. Sławomir Przybyliński – ekspert PKA**
- 3. dr hab. Andrzej Kozłowski – ekspert PKA**
- 4. Artur Gawryszewski – ekspert ds. WSZJK**
- 5. Angelika Karbowa – przedstawiciel PSRP**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku *pedagogika* prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Polska Komisja Akredytacyjna po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. W wyniku poprzedniej oceny (2005,2010 r.), sformułowano zalecenia dotyczące obsady zajęć, infrastruktury, sylabusów, oraz prac dyplomowych. Jak wynika z dokumentacji, a także z przeprowadzonych rozmów, wszystkie sformułowane zalecenia zostały przez Uczelnię, uwzględnione.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego (dalej w tekście: ZO) został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię Raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, w tym z pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy ZO.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków ZO, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY
PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe ¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych	X				
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3. Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach

Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

✓ **Ocena – w pełni**

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi

1.1.

Uniwersytet Gdański posiada własną strategię rozwoju obejmującą różne zakresy działalności Uczelni do roku 2020 (Uchwała nr 54/13 Senatu UG z dnia 26 września 2013 roku w sprawie zmiany uchwały nr 25S/10 Senatu UG z dnia 25 lutego 2010 roku „Strategia rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego do roku 2020”. Załącznik do uchwały stanowi Strategia rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego do roku 2020). W Strategii zwraca się uwagę na tradycję, naczelną wartość, misję i wizję UG, jak również na cele i podstawy strategii, kształcenie akademickie na światowym poziomie, nową jakość w badaniach naukowych i kreowaniu innowacji, wzmacnianie kapitału intelektualnego Uniwersytetu, mobilność studentów i doktorantów, powiększenie i modernizację majątku uczelni, sprawną administrację i nowoczesne zarządzanie Uczelnią, a także zwraca się uwagę na umocnienie więzi Uczelni z otoczeniem gospodarczym i społecznym Pomorza. Wydział Nauk Społecznych UG, w obrębie którego prowadzony jest kierunek pedagogika na poziomie studiów I i II stopnia, posiada własną strategię rozwoju Wydziału na lata 2012-2016 (Strategię zatwierdzono Uchwałą Rady Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego nr 20 z dnia 13 września 2012 r.). Niniejsza Strategia koresponduje i nawiązuje do Strategii uczelnianej. Otóż strategicznymi kierunkami rozwoju WNS UG, są: „1. Wzrost pozycji naukowej WNS w polskiej oraz europejskiej przestrzeni badawczej. 2. Ustawiczne doskonalenie jakości edukacji na wszystkich kierunkach WNS. 3. Pogłębianie istniejących oraz nawiązanie nowych partnerskich relacji z podmiotami otoczenia gospodarczego i społecznego uwzględniających potencjał i kierunki rozwoju regionu. 4. Poprawa funkcjonowania Wydziału poprzez

profesjonalne zarządzanie nim.” Należy mocno podkreślić, iż koncepcję kształcenia obydwu stopni ocenianego kierunku wpisuje się w kreślone zakresy i płaszczyzny strategiczne Wydziału, a także wyartykułowane w dokumencie cele strategiczne Wydziału. Jednym z celów operacyjnych 2. Celu strategicznego jest wskazanie na umiędzynarodowienie procesu kształcenia. Otóż w znaczeniu mierze realizacja tego celu odbywa się m.in. poprzez mobilność studentów i pracowników w ramach programu ERASMUS+, a także uczestnictwo nauczycieli akademickich w zagranicznych konferencjach, a następnie wykorzystywanie pozyskanej wiedzy podczas prowadzenia zajęć dydaktycznych. W szerokiej ofercie specjalnościowej na ocenianym kierunku, dostosowanej w miarę możliwości do otoczenia społeczno-gospodarczego, istnieje oferta przedmiotów w języku angielskim. Natomiast czynny udział pracowników w krajowych inicjatywach naukowych pozwala wskazać na fakt uwzględniania w koncepcji kształcenia wzorców i doświadczeń krajowych właściwych dla kierunku pedagogika. Kolejnym z celów operacyjnych wskazanych przez Wydział jest „podnoszenie jakości kształcenia na wszystkich kierunkach”. Niniejszy proces należy ocenić pozytywnie ze wskazaniem także na zgodność koncepcji kształcenia z celami polityki jakości funkcjonującymi na WNS UG.

1.2.

Na ocenianym kierunku realizację planu jego rozwoju należy upatrywać przede wszystkim w szerokiej i atrakcyjnej ofercie specjalnościowej, będącej swoistą odpowiedzią na zapotrzebowania rynku pracy, z przedstawicielami którego Wydział współpracuje na różnych płaszczyznach (specjalności w ofercie na I stopniu: pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z gerontologią społeczną, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z edukacją seksualną, pedagogika resocjalizacyjna i wczesna interwencja społeczna. Na II stopniu w ofercie znajduje się bogata oferta specjalnościowa, z której studenci mogą skorzystać od 3 semestru studiów. Są nimi: Pedagogika resocjalizacyjna z elementami psychoterapii, Pedagogika opiekuńcza z poradnictwem rodzinnym, Pedagogika społeczna, Pedagogika wielokulturowości, Pedagogika szkoły, Edukacja dorosłych, Edukacja mobilna w kulturze cyfrowej, Wczesna edukacja z diagnozą i ewaluacją oświatową.). Do powyższego zestawu należy jeszcze dodać nową specjalność, znajdującą się w ofercie studiów niestacjonarnych na rok akademicki 2016/2017, tj. socjoterapia i edukacja zdrowotna. Należy zaakcentować fakt, iż poprzez opracowane programy studiów, a w ich obrębie konkretne przedmioty pozwalają na stwierdzenie, iż na kierunku pedagogika, w miarę możliwości i potrzeby uwzględnia się przemiany i współczesne tendencje występujące w nauce w zakresie dziedzin i dyscyplin, z których wywodzi się oceniany kierunek.

1.3.

Oceniany kierunek na I i II stopniu kształcenia Jednostka ulokowała w dwóch obszarach: nauk społecznych i nauk humanistycznych (I stopień 54% i 46% pkt. ECTS; II stopień 52% i 48% pkt. ECTS). We wskazanych obszarach wskazano na dziedziny i dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia. W dziedzinie nauk społecznych (I i II stopień), wskazano na dyscypliny: pedagogika, socjologia, psychologia. W dziedzinie nauk humanistycznych zaś (I i II stopień), są to dyscypliny: filozofia i historia. Wskazane obszary, dziedziny i dyscypliny naukowe korespondują z przyjętym i funkcjonującym opisem efektów kształcenia dla I i II stopnia.

1.4.

Na kierunku pedagogika (I i II stopień) Uczelnia przyjęła wzorcowe efekty kształcenia zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz. U. 2011 Nr 253, poz. 1521). Efekty dla kierunku pedagogika realizowanej na WNS zostały przyjęte i zatwierdzone uchwałą nr 17/12 Senatu UG z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie określenia efektów kształcenia na kierunkach studiów na Wydziale Nauk Społecznych. Niniejsze efekty są spójne z efektami specjalnościowymi i przedmiotowymi tworząc całość i wzajemnie się dookreślając. Efekty przedmiotowe znajdują się w sylabusach i opisane są transparentnie, co pozwala na opracowanie sposobu ich oceny.

1.5.1.

W ofercie specjalnościowej na kierunku pedagogika I i II stopnia nie znajdują się specjalności, które miałyby przygotowywać do wykonywania zawodu nauczyciela. Dzieje się tak dlatego, że na Wydziale Nauk Społecznych UG od kilku lat funkcjonuje odrębny kierunek pedagogika wczesnej edukacji realizowany na studiach I stopnia.

1.5.2.

Analizując dokumentację ocenianego kierunku, tj. programy studiów, ale przede wszystkim sylabusy, w których znajdują się treści kształcenia, należy powiedzieć, iż one są zbieżne z zakresem badań w dziedzinach związanych z kierunkiem pedagogika. Właściwy dobór treści kształcenia, zgodny jest z zaprojektowanymi efektami, otwierając perspektywy osiągnięcia przez studentów niniejszych efektów kształcenia wdrożonych dla poszczególnych stopni kształcenia. W konkretnych przedmiotach nauczyciele proponują treści powiązane z zakresem swoich zainteresowań naukowo-badawczych, korzystając z fachowej literatury, łączą ze sobą, tam gdzie to konieczne, wiedzę źródłową z elementami współczesnych dociekań ulokowanych na polu pedagogiki i jej subdyscyplin.

1.5.3.

Nauczyciele akademicy projektując w sylabusie wizję prowadzonych przez siebie zajęć z określonego przedmiotu, podają szereg metod kształcenia, które w sylabusie znajdują się w rubryce „Metody dydaktyczne”. Dobór i wykorzystanie metod ze względu na rodzaj i charakter zajęć jest na właściwym poziomie. Częściowo proponowane metody aktywizują studentów jako uczestników procesu dydaktycznego do pogłębiania wiedzy w ramach samodzielnej pracy bez kontaktu z nauczycielem akademickim jak np.: metoda projektów, która zakłada samodzielne jego przygotowanie.. Wskazuje się zatem na następujące metody, np. wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny, ćwiczenia audytoryjne - analiza tekstów z dyskusją, ćwiczenia audytoryjne - analiza zdarzeń krytycznych (przypadków), ćwiczenia audytoryjne - praca w grupach, ćwiczenia audytoryjne - metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) i in. W programach kształcenia, co warto pokazać, uwzględnia się w ofercie przedmiotowej te, podczas realizacji których student winien zostać przygotowany do prowadzenia badań (I stopień), a następnie uczestniczyć w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem. W omawianym zakresie na I stopniu należy wskazać na przedmioty: metodyka pracy badawczej, seminarium dyplomowe, na II stopniu na: metody badań społecznych, seminarium magisterskie. Podczas spotkania z ZO PKA

studenci potwierdzili, że wykorzystywane przez nauczycieli akademickich metody kształcenia pozwalają na samodzielne uczenie się poprzez analizę literatury, a także poprzez przygotowanie do ćwiczeń, praktyki i realizację pracy dyplomowej. W Jednostce są realizowane aktywizujące formy pracy ze studentami, jakimi są wystąpienia na seminariach, praca podczas ćwiczeń oraz praktyki. W opinii studentów wykorzystywane przez nauczycieli akademickich metody są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia. Studenci są przygotowani do prowadzenia badań oraz mają możliwość udziału w nich.

1.5.4.

Studia I stopnia na ocenianym kierunku realizowane na WNS UG zaplanowane są na 6 semestrów, w czasie których student powinien osiągnąć 180 pkt. ECTS. Natomiast studia II stopnia trwają 4 semestry w trakcie których student powinien zdobyć 120 pkt. ECTS. Program kształcenia (cykl 2015-2018) I stopnia obejmuje dwie części na które składają się określone moduły kształcenia. Część I „Moduły obowiązkowe i ograniczonego wyboru” dla wszystkich studentów, składa się z następujących modułów: Podstawy rozwoju edukacji 125 godz. (st. stacjonarne), 100 godz. (st. niestacjonarne); Podstawy przygotowania teoretycznego 120 godz. (st. stacjonarne), 110 godz. (st. niestacjonarne); Rozszerzenie przygotowania teoretycznego 85 godz. (st. stacjonarne), 60 godz. (st. niestacjonarne); Etyczne i prawne aspekty pracy pedagoga 50 godz. (st. stacjonarne), 30 godz. (st. niestacjonarne); Moduł sprawnościowy 205 godz. (st. stacjonarne), 115 godz. (st. niestacjonarne); Moduł badawczy 90 godz. (st. stacjonarne), 90 godz. (st. niestacjonarne); Propedeutyka specjalności 15 godz. (st. stacjonarne), 15 godz. (st. niestacjonarne); Warsztat pracy pedagoga 60 godz. (st. stacjonarne), 60 godz. (st. niestacjonarne); Praca opiekuńcza i wychowawcza 90 godz. (st. stacjonarne), 55 godz. (st. niestacjonarne); Profilaktyka społeczna 110 godz. (st. stacjonarne), 90 godz. (st. niestacjonarne); Praca z osobami uzależnionymi ich rodzinami 30 godz. (st. stacjonarne), 20 godz. (st. niestacjonarne); Wprowadzenie do praktyki specjalnościowej 15 godz. (st. stacjonarne), 15 godz. (st. niestacjonarne); Praktyka pedagogiczna 150 godz. (st. stacjonarne), 150 godz. (st. niestacjonarne). Część II, to blok modułów do wyboru, związana z wyborem specjalności. Każdy moduł specjalnościowy to 535 godz. na st. stacjonarnych i 400 godz. na st. niestacjonarnych. Na I stopniu studenci realizują także moduł fakultatywny w wymiarze 90 godz. st. stacjonarne, 90 godz. st. niestacjonarne.

Natomiast program kształcenia na II stopniu składa się z kilku bloków/modułów kształcenia., tj. przedmioty podstawowe 195 godz. (st. stacjonarne), 155 godz. (st. niestacjonarne); przedmioty kierunkowe, 260 godz. (st. stacjonarne), 250 godz. (st. niestacjonarne); przedmioty fakultatywne 130 godz. (st. stacjonarne, st. niestacjonarne); przedmiotów specjalnościowych – po 225 godz. dla każdej specjalności (st. stacjonarne), 165 godz. (st. niestacjonarne). Po analizie programów studiów I i II stopnia należy wskazać, iż czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia. Prawidłowa jest także sekwencja przedmiotów, co pozwala zrozumieć studentowi związki pomiędzy zaprojektowanymi efektami.

1.5.5.

Na ocenianym kierunku realizowanym na WNS UG funkcjonuje zasada dotycząca przypisywania punktów ECTS. Przyjęto, iż „jeden punkt ECTS odpowiada efektem

kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25 – 30 godzin pracy” [rozporządzenie MNiSW z dn. 14.09.2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz. U. Nr 201, poz. 1187 - § 2 pkt.2)]. Z analizowanych sylabusów I i II stopnia płynie pozytywny wniosek, a mianowicie że nauczyciele prawidłowo określają miary średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia.

Biorąc natomiast pod uwagę kwestię 50% ogólnej liczby punktów ECTS przypisanych zajęciom powiązanim z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem, to Jednostka w raporcie samooceny podaje następująco: „Na studiach I stopnia przedmiotom powiązanim z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w obszarze pedagogiki i jej subdyscyplin odpowiada 147 punktów ECTS co stanowi więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS realizowanych na tym stopniu. Na studiach II stopnia przedmiotom powiązanim z prowadzonymi w jednostce badaniami naukowymi odpowiada 111 punktów ECTS co również stanowi więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS realizowanych na tym stopniu.” Otóż podczas wizytacji ustalono, iż nauczyciele akademicki WNS starają się uwzględniać w treściach kształcenia prezentowanych w sylabusach wiedzę pozyskaną dzięki prowadzonym badaniom naukowym. Profil i zakres tych badań jest zgodny z treściami projektowanymi dla określonych zajęć dydaktycznych.

Mając na uwadze wymagania wskazane w rozporządzeniu w sprawie warunków prowadzenia studiów, to wskazać trzeba, iż programy studiów kierunku pedagogika uwzględniają: łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych, minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouczelnianych lub zajęć na innym kierunku studiów, a także liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z wychowania fizycznego (w cyklu 2015-2018) jak również z języka obcego i zajęć wymagających bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim.. Określono także liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk na I stopniu, gdyż program kształcenia II stopnia nie przewiduje realizacji studenckich praktyk. Wskazać należy, iż udział wymienionych wyżej grup zajęć wycenionych punktami ECTS jest właściwy dla osiągnięcia zakładanych celów kształcenia.

1.5.6.

Uczelnia na I i II stopniu kształcenia na ocenianym kierunku przyjęła, iż specjalność jest wyborem studenta. Analiza programów kształcenia pod kątem wyboru studenta pozwala na stwierdzenie o spełnieniu wymogu zapewnienia studentowi elastyczności w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku. Student obydwu stopni ma możliwość wyboru modułu specjalnościowego, którego wycena punktowa to: I stopień 53 punkty ECTS (cykl 2015-2018) i II stopień 39 punktów ECTS (cykl 2015-2017). Należy także wskazać na interesującą ofertę Wydziału, która koresponduje wprost z zagadnieniem wyboru przez studenta określonych przedmiotów, a mianowicie w

ofercie znajduje się blok/moduł fakultatywny (I stopień 10 pkt. ECTS, a II stopień 12 pkt. ECTS). Uczelnia do grupy zajęć do wyboru zalicza także seminarium dyplomowe realizowane na I stopniu (9 punktów ECTS), a na studiach II stopnia seminarium magisterskie (20 punktów ECTS). Jako wybór studenta wskazuje się także wychowanie fizyczne i język obcy. To jednak wątpliwy wybór, gdyż obydwie przedmioty są raczej obowiązkowymi, chyba, że przyjąć iż wybór następuje na poziomie decyzji studenta o wyborze lektoratu, a na wychowaniu fizycznym, dokonanie wyboru zajęć związanymi z jakąś konkretną dyscypliną sportu. Studenci pozytywnie oceniają możliwości i sposób wyboru spośród ww. rodzajów zajęć.

1.5.7.

W § 7. ust. 1. Regulaminu Studiów UG, czytamy iż: „Rok akademicki rozpoczyna się w dniu 1 października i trwa do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego”. Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku, a studiów niestacjonarnych sobota-niedziela. Analiza terminów zjazdów studentów niestacjonarnych, a także rozkład zajęć studentów studiów stacjonarnych, pozwala stwierdzić, iż na ocenianym kierunku organizacja procesu kształcenia sprzyja osiągnięciu przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia. Dokonano odpowiedniego doboru form zajęć dydaktycznych dla przedmiotów znajdujących się w programie kształcenia, co umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Studenci uczestniczą w różnych formach zajęć, tj. wykładach, konwersatoriach, ćwiczeniach audytoryjnych, ćwiczeniach warsztatowych, lektoratach, seminariach. Liczba godzin przypisana poszczególnym formom kształcenia nie budzi zastrzeżeń. Na I stopniu programy kształcenia obejmują również 150-godzinne praktyki studenckie. Na II stopniu nie przewiduje się realizacji praktyk. Projektując efekty kształcenia dla określonych przedmiotów przyjęto, o czym rozmawiano m.in. na spotkaniu ZO PKA z Kadra, iż w formie ćwiczeniowej bardziej zwrócono uwagę na efekty z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych, a z wiedzy na przedmiotach realizowanych w formie wykładowej. Natomiast liczebność grup studenckich jest regulowana Zarządzeniem nr 103/R/13 Rektora UG z dnia 8 listopada 2013 roku w sprawie określenia liczebności grup na UG, którego §1 stanowi m.in., że liczebność grup seminarium dyplomowego od 8 do 12 osób. Natomiast ćwiczenia audytoryjne, laboratoryjne, terenowe, warsztatowe oraz ogólnorozwojowe ćwiczenia wychowania fizycznego - od 15 do 30 osób. Taka liczebność grup seminaryjnych może być bardziej sprzyjająca, czy dająca możliwości osiągnięcia przez studenta efektów kształcenia w zakresie pogłębionej wiedzy i umiejętności prowadzenia badań, a także kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, w określonym zakresie, możliwym w warunkach akademickich. Jednostka na ocenianym kierunku nie prowadzi zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

1.5.8.

Na ocenianym kierunku praktyki realizowane są na I stopniu, natomiast program II stopnia nie przewiduje realizacji praktyk studenckich. Są to praktyki pedagogiczne w wymiarze 150 godzin, bez względu na formę studiów, stacjonarną bądź niestacjonarną. Warto zaznaczyć, iż studenci realizują również 15. godzinny przedmiot „Wprowadzenie do praktyki

specjalnościowej”, który jak sama nazwa mówi ma za zadanie przygotować studenta do realizacji praktyki. Praktykom nadaje się punkty ECTS i opracowuje efekty kształcenia, które następnie poddaje się weryfikacji. Stanowi o tym karta oceny efektów kształcenia/kompetencji studenta, którą wypełnia opiekun praktyki z ramienia placówki, w której student realizuje praktykę. Cały proces związany w praktyką nadzorują i koordynują opiekunowie praktyk wyznaczeni dla określonej specjalności. Przy ocenie praktyki analizowany jest również dzienniczek praktyk. Na UG obowiązuje Zarządzenie nr 98/R/13 Rektora UG z dnia 5 listopada 2013 r. w sprawie organizacji i finansowania praktyk studenckich w UG. Należy zaznaczyć, iż na Wydziale opracowany jest Regulamin praktyk studenckich, a do każdej praktyki specjalnościowej funkcjonują stosowne „Instrukcje organizacji i przebiegu praktyki pedagogicznej”, które uszczegóławiają realizowane praktyki. W dokumentacji Wydziału znajdują się także wykaz placówek/institucji, z którymi podpisano umowy o realizację praktyk studenckich (wykaz także na stronie internetowej Uczelni). Co do miejsc realizacji praktyk przez studentów ocenianego kierunku, to należy wskazać na właściwe miejsca realizacji praktyk w powiązaniu z kierunkiem i specjalnością.

1.5.9.

Na kierunku pedagogika kształcenie odbywa się w języku polskim, chociaż Wydział posiada ofertę zajęć z języku angielskim, tj. m.in. The pedagogy of Maria Montessori at home and in early education, Social policy and welfare state in Europe, Small talk and talking about children in English, Philosophical foundations of social work. W tych zajęciach mogą uczestniczyć zarówno studenci z programu ERASMUS+, jak i studenci pedagogiki WNS. Wydział posiada ofertę edukacyjną skierowaną do studentów i pracowników w ramach programu wymiany międzynarodowej Erasmus+. Są podpisane umowy w Uczelniami z takich krajów, jak: Hiszpania, Czechy, Litwa, Niemcy, Szwecja, Turcja, Włochy. Jest to właściwa baza do intensyfikowania procesu umiędzynarodowienia kształcenia. Wszak mobilność studentów i pracowników Wydziału prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku jest widoczna, lecz warto wzmocnić niniejsze działania. Nauczyciele akademicki biorą udział w międzynarodowych konferencjach, a następnie wykorzystują pozyskaną wiedzę podczas prowadzenia zajęć dydaktycznych i projektowaniu treści kształcenia dla prowadzonych przez siebie zajęć dydaktycznych.

1.6.1.

Na Wydziale Nauk Społecznych UG procedurę rekrutacji na I i II stopień ocenianego kierunku (r. ak. 2015-2016) reguluje uchwała Senatu Uniwersytetu Gdańskiego nr 38/14 z dnia 24 kwietnia 2014 roku w sprawie warunków i trybu rekrutacji kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne w Uniwersytecie Gdańskim w roku akademickim 2015/2016. Szczegółowe zasady rekrutacji zawarte są w załączniku 1 do niniejszej uchwały. Zatem kryteria kwalifikacyjne na I stopień - konkurs świadectw dojrzałości, gdzie brane są pod uwagę: język polski (mnożnik przedmiotu 0,6), język obcy (mnożnik przedmiotu 0,2), dwa przedmioty do wyboru spośród: biologia, chemia, filozofia, fizyka/fizyka i astronomia, geografia, historia, historia sztuki, język obcy nowożytny (drugi), matematyka, WOS (mnożnik przedmiotu 0,1). W zasadach znajduje się zapis: „Rekrutacja przeprowadzana jest na kierunek. Wybór specjalności następuje na pierwszym roku studiów na podstawie listy rankingowej średniej wszystkich ocen z I semestru studiów. Warunkiem utworzenia grupy,

realizującej moduł danej specjalności, jest jej liczebność, odpowiadająca wielkości wskazanej w Zarządzeniu Rektora UG”. Natomiast na II stopień brana jest pod uwagę średnia ocen na dyplomie ze studiów I stopnia lub studiów jednolitych magisterskich (zasady obliczania i weryfikacji średniej określa § 7, ust. 1 i 2 Uchwały Senatu). „O przyjęcie mogą ubiegać się absolwenci studiów wyższych kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna, praca socjalna, socjologia, filozofia, pielęgniarstwo oraz wszystkich kierunków o specjalizacji nauczycielskiej. Nabór przeprowadzany jest na kierunek. Wybór specjalności następuje na pierwszym roku studiów, zgodnie z obowiązującymi na wydziale wymogami programu kształcenia oraz na podstawie listy rankingowej średniej wszystkich ocen z I semestru studiów.” Wątpliwości w tym zakresie może budzić zapis o wskazanym w kryteriach rekrutacyjnych na II stopień kierunku pielęgniarstwo, którego absolwenci mogą aplikować na kierunek pedagogika. Kierunek pielęgniarstwo lokuje się poza obszarami nauk społecznych i nauk humanistycznych, więc brak jest zbieżności z efektami z tych obszarów. Nasuwa się zatem pytanie o to, jakie efekty absolwent pielęgniarstwa, będzie rozszerzał czy pogłębiał na II stopniu, skoro nie posiada łączności z obszarowymi efektami I stopnia z kierunku pedagogika, nie mówiąc już o kierunkowych efektach. Warto się nad sygnalizowaną kwestią zastanowić i wypracować korzystne dla kierunku pedagogika rozwiązanie w zakresie rekrutacji na II stopień. Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie wyrazili się na temat liczby przyjmowanych kandydatów. Ich zdaniem ta liczba jest odpowiednia do potencjału dydaktycznego jednostki.

1.6.2.

Na UG funkcjonuje procedura dotycząca zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się (uchwała Senatu Uniwersytetu Gdańskiego nr 53/15 z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zmiany uchwały nr 28/15 Senatu UG w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się). Zgodnie z uchwałą na kierunku pedagogika umożliwia się identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Do dnia wizytacji na ocenianym kierunku nie procedowano jeszcze w takim trybie.

1.7.1.

W sylabusach przedmiotowych I i II stopnia w kontekście sposobów weryfikacji założonych efektów kształcenia, znajduje się rubryka – „Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne”. Nauczyciele akademicy w zakresie form zaliczenia podają m.in.: pracę zaliczeniową w formie pisemnej: test z pytaniami (zadaniami) zamkniętymi, kolokwium, aktywny udział w zajęciach, napisanie recenzji książki z listy lektur podanej przez wykładowcę, egzamin ustny, konspekt, ekstrakt, abstrakt, esej, recenzja, projekt, prezentacja, wykonanie określonej pracy praktycznej.

Analiza zapisów w sylabusach pozwoliła na stwierdzenie, iż wskazuje się w nich różne metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia w odniesieniu do poszczególnych kategorii. Uznać należy, że trafnie dobrano metody weryfikacji efektów odnoszących się do wiedzy i umiejętności, a w mniejszym stopniu z zakresu kompetencji społecznych. Ocenę stopnia osiągnięcia zaprojektowanych efektów kształtują w znacznej mierze dwa procesy: ocenianie etapowe i końcowe - dyplomowanie. Na ocenianym kierunku ocenianie etapowe nie budzi większych zastrzeżeń. Wynika to z analizy prac etapowych dokonanej przez ZO PKA podczas prowadzonej wizytacji. ZO zapoznał się z pracami etapowymi (m.in. Metody

badania społecznych, Pedagogika biografiami pisana), których dokumentowanie wraz z weryfikacją efektów kształcenia należy ocenić pozytywnie. Finalnym etapem weryfikacji założonych efektów kształcenia jest proces dyplomowania. Na WNS UG na kierunku pedagogika niniejszy proces pod względem proceduralnym prowadzony jest właściwie i transparentnie. Na Wydziale w ramach procedur Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, funkcjonują określone/procedury niezwykle ważne w omawianym kontekście, tj. procedura zatwierdzania tematów dyplomowych, procedura wyłaniania recenzentów prac dyplomowych oraz ich powoływania przez Dziekana WNS, procedura sprawdzania samodzielności prac dyplomowych programem „Plagiat”.

Podczas wizytacji ZO PKA poprosił o wykaz prac dyplomowych studentów pedagogiki I i II stopnia. Analiza prac (patrz załącznik 3 raportu) wykazał w kilku pracach usterki w zakresie znajomości przez studentów metodologii badań pedagogicznych oraz interpretacji i analizy materiału badawczego, a także skrótovej prezentacji warstwy teoretycznej z pominięciem szeregu fachowej literatury. W niektórych przypadkach recenzje sporządzone przez opiekuna pracy i recenzenta nie zawierają podstaw wystawionych ocen. Natomiast analiza określonych prac etapowych wykazała weryfikację zaprojektowanych w sylabusach efektów kształcenia.

1.7.2.

Nauczyciele akademicy w sylabusach prezentują „Podstawowe kryteria oceny”, które mają wpływ na weryfikację efektów kształcenia. Zgodnie z Zarządzeniem nr 103/R/14 Rektora UG z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie gromadzenia i przechowywania dokumentacji potwierdzającej osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, studenci posiadają możliwość zapoznania się z pracami ocenianymi i archiwizowanymi przez wykładowcę. Należy wskazać, iż system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty i wiarygodny oraz umożliwiający ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Jak już stwierdzono wyżej właściwie dobrano metody weryfikacji efektów kształcenia do określonych przedmiotów umożliwiając tym samym ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów projektowanych efektów kształcenia. Proces weryfikacji efektów kształcenia jest przejrzysty i bezstronny, nie zauważono także problemów w zakresie zasad postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z oceną efektów, a także w zakresie równego traktowania studentów w tych obszarach. Należy zauważyć, iż w dokumentacji Wydziału znajduje się „Sprawozdanie z oceny własnej IP za rok akademicki 2014/2015 dla Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (Gdańsk 1.09.2015 r.). W sprawozdaniu znajdują się m.in. wyniki przeprowadzenia procedur związanych z procesem dyplomowania. Warty podkreślenia jest fakt, co świadczy o dużej świadomości Wydziału w kontekście istotności procesu dyplomowania, iż w Instytucie Pedagogiki WNS UG wyłania się dla poszczególnych kierunków recenzenta-eksperta, którego zadaniem jest dokonanie przeglądu, po utajnieniu nazwiska autora, opiekuna pracy i recenzenta, tematów prac dyplomowych i wyborze minimum 3 prac ze studiów każdego trybu i stopnia, a następnie poddaniu ich recenzji eksperckiej.

Holistycznie rzecz ujmując można stwierdzić, iż zasady dokumentowania wyników sprawdzania i oceny efektów kształcenia na ocenianym kierunku kształtują się na odpowiednim poziomie, przede wszystkim ocenianie etapowe oraz końcowe – dyplomowanie. Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie wyrazili się na temat

systemu sprawdzania i oceniania efektów kształcenia. Informacje nt. oceniania znajdują się w sylabusach, które są dostępne na stronie internetowej oraz są przedstawiane przez nauczycieli akademickich na pierwszych zajęciach. System weryfikacji efektów kształcenia jest przejrzysty i zrozumiały oraz zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania. Studenci o wynikach zaliczeń są informowani przez pocztę elektroniczną lub na zajęciach maksymalnie w ciągu tygodnia od weryfikacji efektów kształcenia, co oceniają pozytywnie. Ponadto w uzasadnionych przypadkach mogą ubiegać się o egzamin komisyjny.

✓ ***Uzasadnienie***

- ✓ Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku zgodna jest ze strategią rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego oraz Wydziału Nauk Społecznych. Koncepcja ta koresponduje z celami polityki jakości funkcjonującymi na WNS UG.
- ✓ Na ocenianym kierunku realizację planu jego rozwoju należy upatrywać przede wszystkim w szerokiej i atrakcyjnej ofercie specjalnościowej, będącej swoistą odpowiedzią na zapotrzebowania rynku pracy. Programy studiów, a w ich obrębie konkretne przedmioty pozwalają na stwierdzenie, iż na kierunku pedagogika, w miarę możliwości i potrzeby uwzględnia się przemiany i współczesne tendencje występujące w nauce w zakresie dziedzin i dyscyplin, z których wywodzi się oceniany kierunek.
- ✓ Oceniany kierunek na I i II stopniu prawidłowo przypisano do obszarów, dziedzin i dyscyplin, które współgrają z przyjętym i funkcjonującym opisem efektów kształcenia dla I i II stopnia.
- ✓ Na kierunku pedagogika (I i II stopień) obowiązują wzorcowe efekty kształcenia, które są spójne z efektami specjalnościowymi i przedmiotowymi. Efekty przedmiotowe znajdują się w sylabusach i opisane są transparentne, co pozwala na opracowanie sposobu ich oceny.
- ✓ W ofercie specjalnościowej na kierunku pedagogika I i II stopnia nie znajdują się specjalności, które miałyby przygotowywać do wykonywania zawodu nauczyciela.
- ✓ Treści kształcenia są zbieżne z zakresem badań w dziedzinach związanych z kierunkiem pedagogika. Właściwy dobór treści kształcenia otwiera perspektywy osiągnięcia przez studentów poszczególnych efektów kształcenia.
- ✓ Dobór i wykorzystanie metod dydaktycznych ze względu na rodzaj i charakter zajęć jest na właściwym poziomie.
- ✓ Po analizie programów studiów I i II stopnia należy wskazać, iż czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia.
- ✓ Nauczyciele prawidłowo określają miary średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia.
- ✓ Jednostka na I i II stopniu kształcenia daje studentom możliwość dokonania wyboru minimum 30% liczby pkt. ECTS.
- ✓ Organizacja procesu kształcenia sprzyja osiągnięciu przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia. Dokonano odpowiedniego doboru form zajęć

dydaktycznych dla przedmiotów znajdujących się w programie kształcenia, co umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Liczba godzin przypisana poszczególnym formom kształcenia nie budzi zastrzeżeń.

- ✓ Realizacja praktyk studenckich na I stopniu merytorycznie i proceduralnie jest prawidłowa. Na II stopniu nie przewiduje się realizacji praktyk studenckich.
- ✓ Na kierunku pedagogika kształcenie odbywa się w języku polskim, chociaż Wydział posiada ofertę zajęć z języku angielskim. Program studiów ocenianego kierunku wraz z zaprojektowanymi efektami kształcenia pozwala na budowanie współpracy międzynarodowej. Widoczna jest mobilność studentów i pracowników Wydziału prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, lecz warto wzmocnić niniejsze poczynania związane z umiędzynarodowieniem procesu kształcenia.
- ✓ Procedura rekrutacyjna na I stopień jest przejrzysta i zapewnia właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na kierunku pedagogika. Wątpliwości w tym zakresie może budzić zapis o wskazanym w kryteriach rekrutacyjnych na II stopień kierunku pielęgniarstwo, którego absolwenci mogą aplikować na kierunek pedagogika. Wspomniani absolwenci mogą mieć problemy z osiągnięciem efektów na poziomie rozszerzonym. Warto się nad sygnalizowaną kwestią zastanowić i wypracować korzystne dla kierunku pedagogika rozwiązanie w zakresie rekrutacji na II stopień.
- ✓ Na UG funkcjonuje procedura dotycząca zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się.
- ✓ Analiza zapisów w sylabusach pozwoliła na stwierdzenie, iż wskazuje się w nich różne metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia w odniesieniu do poszczególnych kategorii. Uznać należy, że trafnie dobrano metody weryfikacji efektów odnoszących się do wiedzy i umiejętności, a w mniejszym stopniu z zakresu kompetencji społecznych. Analiza prac dyplomowych wykazała drobne usterki w zakresie znajomości przez studentów metodologii badań pedagogicznych oraz interpretacji i analizy materiału badawczego.
- ✓ Proces weryfikacji efektów kształcenia jest przejrzysty i bezstronny, nie zauważono także problemów w zakresie zasad postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z oceną efektów, a także w zakresie równego traktowania studentów w tych obszarach.

Zalecenia

- ✓ Należy poszerzać i wzmocniać inicjatywy związane ze współpracą międzynarodową obejmującą swoim zakresem funkcjonowanie kierunku pedagogika.
- ✓ W kontekście rekrutacji na II stopień warto przeanalizować i rozważyć rozwiązania dotyczące po jakich kierunkach studiów absolwent może

aplikować na II stopień i wypracować w tym zakresie dogodne dla Uczelni rozwiązanie.

- ✓ Wzmocnić opiekę promotorską, mobilizującą seminarzystów w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych, czy też umiejętności analizy
- ✓ i interpretacji materiału badawczego.
- ✓ Zmobilizować recenzentów i opiekunów prac, by sporządzone przez nich recenzje zawierały podstawy wystawionych ocen

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1.

Do minimum kadrowego kierunku pedagogika studiów I stopnia Uczelnia zgłosiła 13 osób w tym 3 samodzielnych nauczycieli akademickich i 10 doktorów. Na II stopniu do minimum kadrowego zgłoszono 14 osób w tym 7 samodzielnych nauczycieli akademickich i 7 doktorów. Analiza spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego obejmowała posiadane tytuły i stopnie naukowe, specjalizację naukową oraz dorobek naukowy i praktyczny nauczycieli akademickich, a także obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego. Po analizie dokumentacji, w tym wymogów formalnych oraz dorobku naukowego Zespół oceniający zaliczył wszystkie zaproponowane osoby do minimum

kadrowego ocenianego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim dla studiów I i II stopnia (MNiSZW z dnia 3 października 2014). Osoby zaliczone do minimum kadrowego posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarach wiedzy odpowiadających obszarom kształcenia wskazanych dla kierunku pedagogika w zakresie jednej z dyscyplin naukowych do których odnoszą się efekty kształcenia i co jest zgodne z wymogiem rozporządzenia MNiSW o warunkach prowadzenia studiów z dnia 3 października 2014. Obszar nauk społecznych reprezentowany jest w minimum kadrowym przez 5 osób zaś obszar nauk humanistycznych przez 22 osoby. Osoby zaliczone do minimum kadrowego zostały zatrudnione w jednostce nie później niż od początku semestru studiów, w pełnym wymiarze czasu pracy, a zatem spełniają wymogi określone w § 8 ust. 1 pkt 2 lit. d, w § 13 ust. 1 w/w rozporządzenia oraz w art. 9a ust. 1 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe wykazała, iż wszyscy spełniają także wymóg określony w § 13 ust. 2 w/w rozporządzenia. W wyniku weryfikacji akt osobowych osób stanowiących minimum kadrowe stwierdza się, że te czki zawierają dokumentację poświadczającą uzyskanie i uznanie stopni i tytułów naukowych. Dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy (umowy o pracę) zawierają informacje o jednostce, jako podstawowym lub dodatkowym miejscu pracy zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*. W związku z analizą dokumentacji, informacji zamieszczonych w zintegrowanym systemie o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego można stwierdzić, iż osoby zaliczone do minimum kadrowego spełniają także warunki określone w art. 112a ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Spełnione są też wymogi dotyczące proporcji nauczycieli akademickich do ilości studentów i wynosi 1:74. Tym samym ze względu na wymogi formalne i merytoryczne minimum kadrowe na wizytowanym kierunku zostało spełnione.

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt, osób które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku „pedagogika”, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w §12.ust.3, § 13 ust. 1, § 13 ust. 2, § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1370.);

2.2.

Dorobek naukowy pracowników prowadzących zajęcia na kierunku pedagogika ma charakter zespołowy i indywidualny, czego efektem są artykuły naukowe i monografie. Kompetencje dydaktyczne oraz obsada zajęć dydaktycznych są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Pracownicy posiadają formalne i merytoryczne kwalifikacje do prowadzenia zajęć. Uczelnia nie prowadzi zajęć na odległość. Wśród osób spoza minimum kadrowego pracownicy posiadają dorobek naukowy w dyscyplinie pedagogika. Spośród osób ze stopniem magistra wszystkie posiadają doświadczenie zawodowe w praktycznej działalności pedagogicznej. Są to głównie osoby z doświadczeniem i przygotowaniem nauczycielskim. Analiza tych doświadczeń pozwala stwierdzić, że są one zbieżne z efektami kształcenia prowadzonych przez nich przedmiotów. Poza minimum

kadrowym na wizytowanym kierunku zajęcia prowadzi 28 wykładowców, w tym 21 osób spoza Instytutu Pedagogiki. W tej liczbie mieści się 4 samodzielnych nauczycieli akademickich, 17 doktorów oraz 7 magistrów. Analiza obciążeń dydaktycznych tych osób wskazuje, że prowadzą one zajęcia zgodnie ze swoimi kwalifikacjami. Osoby z doświadczeniem zawodowym prowadzą zajęcia praktyczne; ćwiczeniowe i warsztatowe.

2.3.

Polityka kadrowa umożliwia prawidłowy dobór kadry, adekwatnie do prowadzonego kierunku. Właściwie motywuje nauczycieli do podnoszenia kwalifikacji naukowych. System wsparcia finansowego na działalność publikacyjną i konferencyjną sprzyja działalności naukowo-badawczej pracowników oraz podnoszeniu ich kompetencji dydaktycznych. Polityka kadrowa wspiera też umiędzynarodowienie kadry dydaktyczno-naukowej.

2.4.

Badania naukowe pracowników zaliczonych do minimum kadrowego są prowadzone w obszarze badań społecznych, w dyscyplinie pedagogika. Część badań prowadzona jest w obszarze nauk humanistycznych. Ze względu na specyfikę prowadzenia badań w dyscyplinie pedagogika należy uznać, że podstawowe oczekiwania w zakresie prowadzenia badań naukowych niezbędnych dla poprawnego toku dydaktycznego są w wizytowanej jednostce spełnione. W pedagogice jest możliwe prowadzenie indywidualnych badań naukowych, które mogą być wykorzystane w procesie dydaktycznym. Badania indywidualne i zespołowe dotyczą różnych aspektów wychowania i edukacji dziecka, historii wychowania, procesu edukacji małego dziecka oraz roli nauczyciela w procesie wychowania. Ważnym osiągnięciem badawczym kadry jest prowadzenie innowacyjnych projektów naukowo-badawczych w zakresie edukacji, komunikacji interpersonalnej, zastosowania technik multimedialnych w procesie edukacji. Inne ważne prace zespołu lokują się w najnowszej pedeutologii, pedagogice rodzaju, edukacji małego dziecka, pedagogice miejsca i przedmiotu, władzy i emancypacji, podmiotowości w procesach edukacji oraz obszarach niedostosowania społecznego. Badacze wskazują, że w sferze aksjologii i ontologii pedagogika jako dyscyplina naukowa nie może być przypisana jedynie do nauk społecznych lecz jest powiązana z naukami humanistycznymi. Analiza dorobku naukowo-badawczego pracowników Instytutu pozwala stwierdzić, że jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszarów wiedzy, odpowiadających obszarom kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie nauki oraz dyscyplinie pedagogika, do której odnoszą się efekty kształcenia.

2.5.

Analiza dostarczonej dokumentacji pozwala wnioskować, że wyniki realizowanej w Instytucie działalności naukowo-badawczej pracowników są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji. Przykładem są zajęcia fakultatywne, prowadzone w formie wykładów i ćwiczeń oraz zajęcia specjalistyczne, które są bezpośrednio powiązane z działalnością badawczą osób prowadzących. O powiązaniu badań naukowych kadry z programem kształcenia i realizowanymi efektami świadczy też tematyka prac dyplomowych.

3. Uzasadnienie

Uczelnia przypisała kierunek do obszaru nauk społecznych i humanistycznych. W minimum kadrowym znajdują się osoby, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe mieści się w obu tych obszarach. W analizie dorobku naukowego i zawodowego kadry zwrócono uwagę na jego zgodność z realizowanymi efektami kształcenia. Stwierdzono, że zarówno dorobek naukowy, jak i kwalifikacje zawodowe pracowników są związane z realizowanymi efektami kształcenia oraz umożliwiają realizację programu kształcenia na kierunku pedagogika studiów I i II stopnia. Spełnione są wszystkie wymogi merytoryczne i formalne związane z posiadaniem minimum, Prowadzona w ocenianej jednostce polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej. Wyniki prowadzonych przez pracowników badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu oraz w realizacji programu kształcenia ocenianego kierunku.

4. Zalecenia – brak zaleceń.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

Ocena

W pełni

Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

3.1.

Instytut Pedagogiki organizując proces dydaktyczny na kierunku pedagogika uwzględnia potrzeby oraz specyfikę środowiska zawodowego, dla którego kształci potencjalnych pracowników. Skala, w tym zakres i zasięg współpracy Instytutu z otoczeniem społeczno-kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców jest bardzo dobra. Przyjęte na kierunku pedagogika specjalności wykazują wysoką zgodność w zakresie profilu z działalnością instytucji oświatowych i resocjalizacyjnych. Profil, efekty oraz treści kształcenia ocenianego kierunku jako i sposoby realizacji programu studiów wykazują bardzo dobre powiązanie z działalnością instytucji w otoczeniu zewnętrznym. Prowadzone zajęcia:

ćwiczenia, wykłady oraz fakultety opierają się na doświadczeniach zawodowych pracowników naukowo -dydaktycznych, z których część jest praktykami i posiada bezpośredni kontakt z klientami/pacjentami/uczniami/ wychowankami. Ponadto systematycznie prowadzone są w Instytucie Pedagogiki badania naukowe, których wyniki służą jako podstawa do planowania treści dydaktycznych.

Przykładem takich badań są:

- funkcjonowanie i organizacja instytucji resocjalizacyjnych dla nieletnich - współpraca z Młodzieżowym Ośrodkiem Wychowawczym w Malborku, Młodzieżowym Centrum Edukacji i Readaptacji Społecznej w Goniądzu;
- proces resocjalizacji kobiet w instytucjach penitencjarnych - Zakład Karny w Grudziądzu;
- wideo etnografia - Autonomiczna Szkoła Podstawowa w Sopocie;
- idea wychowania i edukacji - Sopocka Szkoła Montesorii w Sopocie.

Ważnym aspektem działalności jednostki jest współpraca z interesariuszami zewnętrznymi, którzy opiniują programy na poszczególnych specjalnościach, współpracują w dostosowywaniu efektów kształcenia do wymagań otoczenia społeczno- kulturalnego, w tym rynku pracy oraz w sprawdzaniu i ocenie efektów kształcenia na wszystkich jego etapach, a także w ocenie stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przez absolwentów tego kierunku.

Jednostka posiada bardzo bogatą dokumentację wskazującą na bardzo szeroki zakres i aktywny udział przedstawicieli instytucji współpracujących z Instytutem Pedagogiki w realizacji programu studiów. Przykłady interesariuszy zewnętrznych to: Centrum Inicjatyw Edukacyjnych w Kościerzynie, Instytut Kultury Miejskiej w Gdańsku, Europejskie Centrum Solidarności, Gdańska Rada Oświatowa przy Prezydencie Miasta Gdańska.

Instytut Pedagogiki prowadzi współpracę dwustronną polegającą na udziale studentów w zajęciach na terenie placówek oświatowych, resocjalizacyjnych oraz penitencjarnych. W dokumentacji Instytutu znajdują się dokumenty potwierdzające bardzo szeroki zakres współpracy z instytucjami otoczenia społeczno- kulturalnego w organizacji praktyk zawodowych, w tym w szczególności w określaniu i doskonaleniu celów i efektów kształcenia dla praktyk oraz dostosowywaniu efektów do wymagań rynku pracy, a także w sprawdzaniu i ocenie efektów kształcenia osiągniętych przez studentów w wyniku odbycia praktyk. Przykładem takiej współpracy są takie placówki jak: Szkoły Podstawowe, Schronisko dla Nieletnich w Chojnicach, Zakład Poprawczy w Gdańsku, Zakład Karny w Sztumie, Monar w Gdańsku, Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Starogardzie Gdańskim.

3.2.

Uczelnia nie prowadzi studiów we współpracy lub z udziałem z podmiotem zewnętrznym.

Uzasadnienie

3.1. Jednostka bardzo dobrze współpracuje z otoczeniem społeczno-kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców. Współpraca obejmuje udział przedstawicieli otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji,

organizacji praktyk zawodowych. Dokumentacja przedstawiona przez jednostkę potwierdza wysoką skalę, szeroki zakres i zasięg współpracy Instytutu Pedagogiki z otoczeniem. Profil, efekty oraz treści kształcenia ocenianego kierunku jaki i sposoby realizacji programu studiów wykazują bardzo dobre powiązanie z działalnością instytucji w otoczeniu zewnętrznym. Współpracujący z jednostką praktycy prowadzą zajęcia dydaktyczne na terenie uczelni oraz są opiekunami praktyk. Z części placówek z którymi współpracuje jednostka wywodzą się osoby realizujące zajęcia dydaktyczne w ramach umowy cywilno-prawnej. Studenci kierunku pedagogika odbywają też w tych placówkach praktyki studenckie oraz realizują wolontariat. System współpracy jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym należy określić jako bardzo dobry. Uczelnia udokumentowała umowy o współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Skala oraz formy współpracy jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym są właściwe. Pracodawcy biorą udział w procesie ewaluacji kształcenia, programów oraz sposobów weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Przyjęte procedury zapewniają właściwy wpływ pracodawców zarówno na formułowanie programów kształcenia jak i określanie efektów kształcenia i ich weryfikację.

3.2 nie dotyczy

Zalecenia

Brak

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena: Wyróżniająco

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

4.1. Instytut Pedagogiki mieści się w nowoczesnym i obszernym budynku Wydziału Nauk Społecznych, położonym w Bałtyckim Kampusie Uniwersyteckim w Gdańsku. Znajduje się w nim 7 audytoriów o liczbie miejsc od 160 do 360 (a po połączeniu dwóch z nich 590 miejsc), wyposażonych w mikrofony, komputery, projektory, ekrany, wizualizery, a także

kilkadziesiąt sal dydaktycznych. Instytuty WNS korzystają z nich w miarę potrzeb dydaktycznych, przy czym podstawowy zasób Instytutu Pedagogiki to 25 sal i pracowni, w tym 16 wyposażonych w rzutniki, ekrany i nagłośnienie. Do dyspozycji jest też sprzęt przenośny. Ponadto Instytut posiada bardzo dobrze wyposażone pracownie specjalistyczne: sala muzyczno-teatralna wyposażona w tablice z pięciolinią i instrumenty muzyczne; sala plastyczna wyposażona w sztalugi, narzędzia i materiały plastyczne; 2 sale terapeutyczne z „lustrem weneckim”; 2 sale komputerowe wraz z pracownią dla osób niepełnosprawnych; sala specjalności Edukacja mobilna w kulturze cyfrowej wyposażona w oprzyrządowanie do urządzeń mobilnych. Wyposażenie to w sposób istotny i ponadprzeciętny sprzyja realizacji efektów kształcenia, wzorowym warunkom nabywania specyficznych umiejętności a także możliwościom prowadzenia badań naukowych. Sale są wyposażone w sprzęt audiowizualny wykorzystywany przez nauczycieli akademickich i studentów. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA bardzo wysoko ocenili infrastrukturę dydaktyczną i naukową jednostki. W ich opinii liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych są bardzo dobre. Na Wydziale Nauk Społecznych jest dostępna bezprzewodowa sieć Internet, do której wszyscy studenci mogą mieć otwarty dostęp na podstawie certyfikatu Eduroam.

4.2. Studenci i nauczyciele akademicy korzystają ze zbiorów Biblioteki Głównej UG, znajdującej się w bliskim sąsiedztwie z Wydziałem Nauk Społecznych, a także ze zbiorów bibliotek specjalistycznych.

Księgozbiór jest bardzo bogaty, liczy około 1,6 mln woluminów:

1.070.884 wol. książek

335.841 wol. czasopism

178.685 jedn. zbiorów specjalnych.

Biblioteka oferuje dostęp w formie on-line, a dla pracowników i studentów UG również przez usługę VPN, do licencjonowanych serwisów elektronicznych, ponad 3 mln e-książek (m.in. renomowanych wydawców jak Elsevier, Springer czy kolekcja Academic Complete) oraz do ponad 100 tys. tytułów czasopism elektronicznych (m.in. bazy Science Direct, Springer LINK, JSTOR).

Biblioteka UG jest jedną z 17 uprawnionych do otrzymywania obowiązkowych egzemplarzy bibliotecznych.

Biblioteka Główna posiada ponad 500 miejsc dla czytelników, w tym 170 stanowisk komputerowych. Pełni też rolę środowiskowego centrum informacji naukowej.

W opinii studentów Biblioteka jest bardzo dobrze wyposażona w literaturę potrzebną do realizacji zamierzonych efektów kształcenia na kierunku pedagogika. Każdy student bardzo ceni to, że ma dostęp do źródeł elektronicznych zarówno bezpłatnych jak i płatnych. Biblioteka jest otwarta w godzinach odpowiadających potrzebom studentów. W Bibliotece występują stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu oraz czytelnia. W czytelni znajdują się urządzenia ułatwiające korzystanie z zasobów dla osób niepełnosprawnych, m.in. powiększalniki, klawiatura dla niedowidzących itp.

Można stwierdzić, iż Uczelnia/Wydział /Instytut we wzorowy sposób zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.

4.3. W UG istnieje oferta kształcenia na odległość. Zarządzenie nr 100/R/14 Rektora UG określa skład i zadania Rady Programowej UG ds. E-learningu oraz Regulamin tworzenia i prowadzenia zajęć dydaktycznych w formie e-learningowej w Uniwersytecie Gdańskim. Na kierunku pedagogika nie prowadzi się takich zajęć. Na UG działają też Portal Pracownika i Portal Studenta, które umożliwiają zamieszczanie materiałów dla studentów, przesyłanie wiadomości przez prowadzących i przez studentów do siebie wzajemnie, a także tworzenie arkuszy egzaminacyjnych itp. Do Portalu dostęp mają wszyscy studenci po zalogowaniu się w systemie. Studenci zostali wcześniej przeszkoleni z korzystania portalu. Studenci bardzo pozytywnie oceniają taką formę wsparcia dydaktycznego.

Uzasadnienie

Jednostka dysponuje ponadprzeciętną infrastrukturą dydaktyczną i naukową, która umożliwia realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim oraz prowadzenie badań naukowych. W salach dydaktycznych jest dostępny sprzęt audiowizualny, z którego korzystają nauczyciele akademicki i studenci. Biblioteka posiada bardzo bogate zasoby literaturowe oraz stanowiska komputerowe i czytelnię, gdzie studenci mogą pogłębiać swoją wiedzę.

Zalecenia

Brak zaleceń.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

Ocena: w pełni

Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1. Studenci są zadowoleni z opieki dydaktycznej i naukowej. Nauczyciele akademicki są dostępni podczas konsultacji oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej. Terminy konsultacji są dostosowane do formy i trybu studiów oraz do planu zajęć.

W Uczelni istnieje możliwość ubiegania się o indywidualny program studiów, proces aplikacji jest transparentny i został opisany w Regulaminie Studiów. Studenci korzystają z indywidualnego programu studiów i są zadowoleni z tej możliwości oraz procesu ubiegania się o tę opcję.

W opinii studentów proces dyplomowania jest przejrzysty i zrozumiały. Studenci I stopnia są zobowiązani do wyboru opiekuna pracy dyplomowej na 4 semestrze I stopnia. Studenci w ramach przygotowania do realizacji pracy dyplomowej realizują od 5 semestru seminarium, na którym prezentują swoje postępy dotyczące realizacji pracy dyplomowej. Studenci studiów II stopnia temat pracy dyplomowej wybierają na II semestrze i od tego też semestru realizują seminarium dyplomowe. Studenci wyrazili opinię, że podczas realizacji pracy dyplomowej, współpraca i wsparcie merytoryczne otrzymywane od opiekuna są odpowiednie i bardzo sobie cenią wsparcie opiekuna pracy z uwagi na bardzo indywidualne podejście. Studenci pozytywnie ocenili liczbę osób przypadającą na jednego opiekuna.

Podczas spotkania ZO ze studentami, ustalono, że zrzeszają się oni głównie w dwóch związanych z wizytowanym kierunkiem kołach naukowych tj. Koło Naukowe Seksuologii oraz SKN Pedagogiki Specjalnej PORTA. Studenci działający w ww. kołach w ramach ich działalności mogą rozwijać pod względem naukowym. Mają możliwość udziału w badaniach naukowych oraz organizowania własnych konferencji i wydarzeń. Wydział wspiera działalność Kół Naukowych przez finansowanie ich projektów.

Studenci uważają, że programy studiów i efekty kształcenia, które są dostępne na stronie internetowej Uczelni są dla nich wystarczającym źródłem informacji na temat przedmiotu. W ich opinii treści kart przedmiotów są kompletne i wspomagają ich proces uczenia się. Karty przedmiotów zawierają wszelkie niezbędne informacje nt. zaliczenia przedmiotów, efektów kształcenia, wymiaru godzin, literatury. Zamieszczone tam informacje pomagają studentom w wyborze modułów fakultatywnych i specjalnościowych.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci poinformowali, że prowadzący udostępniają materiały pomocnicze, np. dodatkowe arkusze ćwiczeniowe, literatura, które w ich opinii są bardzo przydatne przez Portal Studenta.

W Uczelni istnieje kilka form mechanizmów motywujących studentów, którymi są stypendium rektora finansowane z Funduszu Pomocy Materialnej, nagroda Rektora, medal UG przyznawany przez Senat na wniosek Rady Wydziału oraz pochwała Dziekana wpisana do indeksu lub wyrażona w innej formie pisemnej. Przy przyznawaniu stypendiów rektora brane są pod uwagę średnia ocen oraz osiągnięcia naukowe, sportowe i artystyczne. Natomiast przy przyznawaniu innych nagród i wyróżnień kryteria określają odpowiednio Rektor, Senat lub Rada Wydziału.

Przyznawanie pomocy materialnej odbywa się na zasadach opisanych w Regulaminie przyznawania pomocy materialnej studentom Uniwersytetu Gdańskiego przyznawanej w ramach dotacji ministra nauki i szkolnictwa wyższego, którego kopię otrzymano podczas wizytacji.

Na podstawie analizy stwierdzono, że zasady otrzymywania wszelkich świadczeń pomocy materialnej są przejrzyste i zrozumiałe dla studentów oraz Regulamin przyznawania pomocy materialnej został ustalony przez Rektora w porozumieniu z Samorządem Studenckim zgodnie z art. 186 pkt. 1 ustawy.. Przyznawanie stypendiów należy do obowiązków Komisji Stypendialnej, w której większość stanowią studenci zgodnie z art. 177 ust. 3 Ustawy.

Studenci są zadowoleni z systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej na Wydziale Nauk Społecznych. Studenci wszelkie skargi i zastrzeżenia mogą składać przez swoich starostów lub bezpośrednio do Dziekan Wydziału, a także w ramach ankiety.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili proces kształcenia realizowany na wizytowanym kierunku. Nie mieli żadnych zastrzeżeń, co do systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej.

5.2. Uczelnia umożliwia udział studentom w wymianach międzynarodowych i krajowych w ramach programu Erasmus+ i MOST. Wszelkie informacje dotyczące procedury ubiegania się o udział w wymianie, wymagane dokumenty oraz informacje o ofercie można znaleźć na stronie internetowej jednostki. Dodatkowym wsparciem dla studentów w procesie ubiegania się o wyjazd jest pomoc ze strony Koordynatora ds. Wymiany ws. Erasmus lub u Opiekuna Praktyk ws. programu MOST, którzy są dostępni na swoich dyżurach. Z programu Erasmus+ w tym semestrze skorzystało 5 osób, a z programu MOST również 5. Studenci są zadowoleni z opieki zapewnionej w tym zakresie przez Jednostkę.

5.3. Studenci kierunku pedagogika mają możliwość kontaktu z otoczeniem społecznym i gospodarczym. Wydział Nauk Społecznych współpracuje ze szkołami, poradniami pedagogicznymi, przedszkolami itp. Studenci mają możliwość odbywania praktyk w instytucjach współpracujących z Wydziałem oraz perspektywę zatrudnienia w nich. Ponadto Wydział zapewnia studentom udział w warsztatach, dodatkowych kursach i konferencjach. Na Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, które prowadzi wiele działań mających na celu aktywizację studentów w zakresie wchodzenia na rynek pracy. Działania te polegają na doradztwie zawodowym, pomocy w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych do pracy, czyli CV oraz listu motywacyjnego. Ponadto na stronie internetowej można znaleźć bazę pracodawców, którzy współpracują z Biurem Karier oraz oferty pracy, staży i praktyk, z których studenci mogą korzystać. Warto podkreślić, że Biuro Karier organizuje Piknik Kariery przeznaczony wyłącznie dla studentów pedagogiki, aby uświadamiać pracodawców o wartości absolwentów tego kierunku. Podczas spotkania z ZO PKA studenci poinformowali, że korzystają z usług Biura Karier i są zadowoleni z przygotowanej dla nich oferty. Władze Uczelni wspierają Samorząd Studencki, który podejmuje działania mające charakter kulturalny jak i wspierający proces kształcenia. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego pozytywnie ocenili współpracę z Władzami Jednostki jak i oferowane przez nich wsparcie. W opinii studentów obecnych podczas spotkania ZO PKA działania podejmowane przez Wydział w kontekście stwarzania warunków do kontaktu z otoczeniem społeczno-gospodarczym są odpowiednie.

5.4. Uczelnia zapewnia odpowiednią opiekę dydaktyczną dla studentów z niepełnosprawnościami. Na Uczelni funkcjonuje Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych, który wspomaga studentów. Studenci mogą ubiegać się o pomoc asystenta, który pomaga w tworzeniu notatek, a także mogą skorzystać z usług biblioteki polegających na digitalizacji i adaptacji opublikowanych wcześniej drukiem materiałów (skanowanie, optyczne rozpoznawanie znaków, oraz korektę ortograficzną), formatowaniu brajlowskim i wydruku brajlowskich dokumentów tekstowych, przekształcaniu plików tekstowych w pliki dźwiękowe, wypożyczaniu sprzętu przenośnego (komputery przenośne z oprogramowaniem, notatniki brajlowskie, dyktafony, udźwiękowione telefony komórkowe z wbudowanym aparatem cyfrowym, lampą błyskową i oprogramowaniem OCR). Studenci niepełnosprawni mogą się ubiegać o indywidualizację programu studiów. W Uczelni istnieje możliwość ubiegania się o stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogę, co w opinii studentów jest wystarczające. Infrastruktura Wydziału Nauk Społecznych jest w pełni przystosowana do potrzeb studentów z różnymi rodzajami niepełnosprawności przez podjazdy, windy, opisy sal alfabetem Braille'a. Na podstawie dokonanej analizy należy stwierdzić, że Jednostka zapewnia studentom z niepełnosprawnościami wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia.

5.5. Godziny otwarcia dziekanatu, są dostosowane do potrzeb studentów, którzy pozytywnie ocenili kompetencje oraz kulturę pracowników tej jednostki. Dostęp do informacji na temat programu kształcenia i procedur toku studiów studenci mają zapewniony poprzez stronę internetową i tablice informacyjne znajdujące się na korytarzach Wydziału. Znajdują się tam informacje dotyczące programu kształcenia i funduszu pomocy materialnej. Harmonogram roku akademickiego i sesji, plany zajęć oraz regulamin studiów są ogólnodostępne na stronie internetowej Uczelni.

Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili dostęp do informacji na temat programu kształcenia oraz funduszu pomocy materialnej.

Uzasadnienie

Jednostka zapewnia wsparcie w procesie uczenia się poprzez odpowiednią pomoc naukową, materialną i dydaktyczną. Prowadzący są dostępni dla studentów poza zajęciami w ramach godzin przyjęć.

Studenci kierunku pedagogika mają możliwość skorzystania z programów wymiany zagranicznej i krajowej. Wydział wspiera studentów w kontaktach z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz we wchodzeniu na rynek pracy poprzez współpracę z odpowiednimi placówkami. Jednostka w odpowiednim zakresie wspiera w procesie kształcenia studentów z niepełnosprawnościami. Obsługa administracyjna na Wydziale w opinii studentów jest kompetentna i spełnia ich oczekiwania.

Zalecenia

Brak zaleceń.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego

wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena – w pełni.

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1.

Funkcjonujący na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia (dalej wszjk), wprowadzony został na mocy Uchwały nr 76/09 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. System ten opiera się na wspólnym dążeniu do osiągania najwyższej jakości zajęć dydaktycznych, powiązanej z wysokimi standardami badań naukowych. Głównymi elementami wszjk są okresowe przeglądy i analizy programów nauczania, hospitacje zajęć dydaktycznych, analiza sposobów i zasad oceniania studentów, monitorowanie zasobów służących kształceniu oraz środków wsparcia studentów, ankietowe badania jakości kształcenia, badania opinii pracowników czy też badania opinii pracodawców na temat kwalifikacji absolwentów.

W celu koordynacji prac WSZJK na poziomie Wydziału Nauk Społecznych powołano Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (Zarządzenie nr 1/2014 Dziekana Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 1 października 2014 r.). Zespół ten ma w swoich kompetencjach opiniowanie planów i programów kierunków studiów, a także ich analizę, ustalanie procedur związanych z oceną jakości zajęć dydaktycznych, a w szczególności hospitacją zajęć dydaktycznych, ankietowanymi badaniami jakości zajęć dydaktycznych oraz kontrolą rozkładu ocen. Struktura zarządzania procesem dydaktycznym realizowana na szczeblu Uczelni i jednostki jest zrozumiała i przejrzysta.

Studenci są członkami Rady Wydziału, jednak wymiar ich uczestnictwa w składzie wraz z doktorantami jest niezgodny z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, zgodnie z którym udział studentów i doktorantów w radzie podstawowej jednostki organizacyjnej, stanowi o co najmniej 20%. Obecnie na 39 członków składu Rady Wydziału, przedstawiciele studentów i doktorantów stanowią 18,85% jego składu. Studenci zasiadają również w Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia. Z protokołów z posiedzeń Rady Wydziału wynika, że studenci przychodzą na posiedzenia oraz aktywnie partycypują w dyskusji dotyczących studentów. Studenci biorą czynny udział w pracach Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i konsultują programy, w tym plany studiów. Studenci mają zapewnioną autonomię w zakresie delegowania przedstawicieli do odpowiednich gremiów i opiniują programy, w tym plany studiów, zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

6.1.1.

Jak poinformowano Zespół Oceniający w trakcie spotkania z Wydziałowym Zespołem ds. Jakości Kształcenia, okresowy przegląd i analiza planów i programów dla kierunku „pedagogika” prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych UG są zarządzane przez Dyrektora lub Z-cę Dyrektora ds. dydaktycznych Instytutu, zgodnie z harmonogramem przygotowanym przez Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia na początku każdego roku akademickiego. Okresowego przeglądu i analizy planów i programów dokonuje Rada Programowa Instytutu - w skład której wchodzi interesariusze zewnętrzni oraz wewnętrzni - przy współpracy z kierownikami zakładów naukowych, opiekunami specjalności i specjalizacji, nie rzadziej niż raz na jeden cykl kształcenia na danym kierunku. Przedmiotem oceny jest zapewnienie spójności programów kształcenia z zakresem treści i efektów określonych standardami kształcenia danego kierunku studiów lub innymi aktami normatywnymi regulującymi zasady kształcenia, zapobieganie powtarzaniu się szczegółowych celów i treści kształcenia różnych przedmiotów, realizowanych w ramach określonego kierunku studiów, aktualizacja treści programowych i wykazu literatury, zgodnie z najnowszymi osiągnięciami danej dziedziny nauki, zapewnienie odpowiedniości sposobów realizacji przedmiotów oraz form i warunków ich zaliczenia względem określonych w sylabusie efektów kształcenia. Wyniki okresowego przeglądu i analizy programów kształcenia dla poszczególnych kierunków wraz z wnioskami ewaluacyjnymi są przedstawiane Radzie Instytutu przez Z-cę Dyrektora ds. dydaktycznych oraz Kierowników w terminie umożliwiającym wprowadzenie w kolejnym roku akademickim rekomendowanych lub wymaganych zmian w programach kształcenia obowiązujących dla danego kierunku studiów, studiów podyplomowych i kursów. Zmiany te podlegają monitorowaniu przez Radę Programową i Kierowników w kolejnym cyklu kształcenia prowadzonym według zmodyfikowanego planu. Każde zmiany dotyczące modyfikacji efektów kształcenia są wprowadzane na poziomie Instytutu, wdrażane przez prowadzących, którzy aktualizują sylabusy przedmiotowe. Program studiów uwzględnia wytyczne zawarte w ustawie i uchwałach uczelni. Duże znaczenie ma autoewaluacja i postanowienia Rady Instytutu, po uwzględnieniu Rady Programowej. Gromadzone w toku procesu monitorowania wnioski są wykorzystywane podczas analizy planów i programów, dokonywanej w kolejnym cyklu kształcenia.

Prace nad przeglądem planów i programów kształcenia ze względu na zróżnicowanie specjalności na kierunku „pedagogika” zostały przeprowadzone w trzech fazach: odrębna ewaluacja modułu przedmiotów ogólnohumanistycznych i ogólnopedagogicznych, odrębna ewaluacja modułów specjalnościowych, ocena spójności modułu przedmiotów ogólnohumanistycznych i ogólnopedagogicznych z modułami specjalnościowymi. W zakresie „zapewnienia spójności programów kształcenia z zakresem treści i efektów określonych standardami kształcenia danego kierunku studiów lub innymi aktami normatywnymi regulującymi zasady kształcenia”, plany i programy studiów dla kierunku pedagogika, zgodnie z oceną Rady Programowej, spełniają wymagania. W zakresie „zapobiegania powtarzaniu się szczegółowych celów i treści kształcenia różnych przedmiotów, realizowanych w ramach określonego kierunku studiów”, szczegółowa analiza sylabusów przedmiotów ogólnohumanistycznych i ogólnopedagogicznych wykazała, że niektóre treści powtarzają się na różnych przedmiotach (np. wiedza potoczna/wiedza naukowa zawarte

w sylabusie przedmiotów: pedagogika ogólna i teorie wychowania). Rada podjęła decyzję o modyfikacjach w treściach przedmiotów wg zasady: bardziej ogólne treści powinny być realizowane wcześniej, mniej ogólne później, jako uszczegółowienie. Kontrola sekwencji przedmiotów pozwoliła na usunięcie powtarzających się treści. Zmiany w treściach zostaną wprowadzone od roku akademickiego 2016-2017. W niektórych przypadkach powtarzanie się treści miało charakter pozorny, ponieważ zagadnienie było poddawane oglądowi z różnych perspektyw teoretycznych lub w różnym kontekście. W tych przypadkach Rada podjęła decyzję o uszczegółowieniu i skonkretyzowaniu zapisu treści programowych w taki sposób, by nie sugerowały powtarzania się treści. W odniesieniu do modułów specjalnościowych nie stwierdzono powtarzania się celów i treści w poszczególnych przedmiotach. W zakresie „aktualizacji treści programowych i wykazu literatury, zgodnie z najnowszymi osiągnięciami danej dziedziny nauki”, analiza sylabusów zarówno przedmiotów ogólnohumanistycznych i ogólnopedagogicznych, jak i przedmiotów specjalnościowych wykazała, że treści programowe i literatura odzwierciedlają aktualny stan wiedzy w analizowanych obszarach przedmiotowych. Dość skromnie jest natomiast reprezentowany własny dorobek naukowy autorów sylabusów oraz dorobek środowiska gdańskiego. W zakresie „zapewnienia odpowiedniości sposobów realizacji przedmiotów oraz form i warunków ich zaliczenia względem określonych w sylabusie efektów kształcenia” nie stwierdzono nieprawidłowości.

6.1.2.

W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia za monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia odpowiedzialni są: Dziekan Wydziału, Rada Programowa, nauczyciele akademicy oraz opiekun praktyk z ramienia Uczelni - Pełnomocnik Rektora ds. studenckich praktyk zawodowych, który monitoruje poziom osiągania efektów kształcenia założonych do realizacji w ramach praktyk zawodowych. Proces monitorowania osiągania efektów kształcenia jest wpisany w procedury dotyczące okresowego przeglądu planów i programów kształcenia, oceny jakości zajęć dydaktycznych (hospitacji, ewaluacji zajęć dydaktycznych, kontroli rozkładu ocen w protokołach zaliczeniowych i egzaminacyjnych) oraz procesu dyplomowania. Każda z tych procedur zawiera elementy, które dotyczą osiągania efektów kształcenia. Najważniejszym sposobem monitorowania osiągania efektów kształcenia jest jednak analiza wyników zaliczenia poszczególnych przedmiotów oraz wyników procesu dyplomowania, dokonywana corocznie na Wydziale Nauk Społecznych, będąca przedmiotem dyskusji na posiedzeniach Rady Instytutu, a następnie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Efektem tych dyskusji jest między innymi wniosek o dookreślenie w sylabusach przedmiotów kryteriów i metod weryfikacji efektów kształcenia w taki sposób, aby odpowiadały one specyfice danego efektu oraz wniosek o lokowanie w procesie dyplomowania (seminarium, egzamin dyplomowy, obrona pracy magisterskiej) tych efektów, które są konstytutywne dla ocenianego kierunku studiów, co umożliwi monitorowanie osiągania efektów tego kierunku studiów. Ponadto w Jednostce prowadzony jest stały, wewnętrzny monitoring jakości prac okresowych oraz monitoring stosowanych form i metod weryfikacji efektów kształcenia (np. analizę treści pytań egzaminacyjnych, hospitacje egzaminów ustnych). Funkcjonowanie **monitorowania efektów kształcenia** jest stale ewaluowane i doskonalone. Ewaluacja ta odbywa się, poprzez regularną analizę i ocenę dokumentacji pracy Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia

przez Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia; analizę danych: wskaźników ubytku z procesu kształcenia (wskaźniki skreślenia z listy studentów, wskaźnik powtarzania roku), liczby godzin (pensum), liczebności grup, liczby skarg studenckich; regularne przeglądy procesów/procedur, których celem jest ocena realizacji działań strategicznych w obszarze monitorowania efektów kształcenia, ocena podjętych działań korygujących lub zapobiegawczych, dyskusowanie i planowanie działań w zakresie poprawy jakości i rozwoju systemu zarządzania jakością w zakresie monitorowania efektów kształcenia. WSZJK w zakresie monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia poprzez działalność m.in. Rad Programowych działa skutecznie.

6.1.3.

Jednym z ważnych elementów wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia jest procedura weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, wprowadzona Zarządzeniem nr 50/R/15 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego. Weryfikację osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w Uniwersytecie Gdańskim prowadzi się w odniesieniu do każdego studenta, słuchacza studiów podyplomowych, doktoranta, słuchacza studiów podyplomowych, kursów dokształcających lub szkoleń indywidualnie, stosując obiektywne mierniki, jednakowe dla wszystkich uczestników procesu kształcenia, w ramach danego przedmiotu/modułu. Celem tej procedury jest osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia osiąganych przez studentów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w Uniwersytecie Gdańskim. Weryfikacja obejmuje efekty kształcenia z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, prowadzona jest na różnych etapach kształcenia: poprzez rozliczanie wszystkich przedmiotów/modułów, w tym seminarium dyplomowego i przygotowania do pracy dyplomowej oraz w trakcie egzaminu dyplomowego. Weryfikacji podlegają efekty kształcenia uzyskiwane w trakcie praktyk, a także zgodność uzyskanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy jest weryfikowana w trakcie badania losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Gdańskiego. Sposoby weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia zakładanych w poszczególnych przedmiotach/modułach określone są w sylabusach. Sylabus precyzuje metody weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia uwzględniając charakterystykę realizowanego materiału. Przedmioty kończące się egzaminem lub zaliczeniem kończącym przedmiot – egzamin (lub inna forma weryfikacji) może mieć formę pisemną lub ustną. O formie egzaminu oraz sposobie zaliczenia prowadzący ma obowiązek poinformować studentów w trakcie pierwszych zajęć z danego przedmiotu/modułu. W przypadku egzaminu pisemnego, na wniosek studenta, prowadzący ma obowiązek przedstawić do wglądu studentowi ocenioną pracę. Zarówno prace pisemne jak i dokumentacja z egzaminu ustnego podlegają archiwizacji, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Uniwersytecie Gdańskim. Jak poinformowano ZO, ocena pozytywna oznacza, że student, słuchacz studiów podyplomowych lub doktorant zna i rozumie wiedzę zawartą w literaturze podstawowej podanej w sylabusie, opanował, przynajmniej w stopniu co najmniej dostatecznym, wszystkie umiejętności przewidziane programem kształcenia danego przedmiotu, oraz wykazał co najmniej dostateczną umiejętność obserwowania i analizowania otaczających zjawisk, W przypadku jeżeli z danego przedmiotu odbywają się ćwiczenia i wykłady kończące się zaliczeniem kończącym przedmiot o sposobie uwzględniania ocen

częstkowych uzyskanych w ocenie końcowej z przedmiotu decyduje koordynator przedmiotu/modułu i podaje w sylabusie.

Prowadzący w porozumieniu z koordynatorem przedmiotu jeżeli istnieje taka potrzeba, przed przystąpieniem do weryfikacji uzyskania efektów kształcenia, konsultują zgodność przyjętych przez siebie zasad z zakładanym sposobem weryfikacji efektów kształcenia, wskazanych w sylabusie, opinie opiekunów praktyk, wyniki hospitacji zajęć, opinie dotyczące odbytych staży, w tym staży naukowych odbytych przez studentów i doktorantów, wyniki oceny aktywności studenta lub doktoranta w trakcie wymian krajowych i międzynarodowych, przygotowanie i analiza pracy dyplomowej, wyniki z badania losów absolwentów studiów wyższych, opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne źródła określone przez Dziekana Wydziału w formie zarządzenia. Zapobieganie plagiatom w odniesieniu do prac zaliczeniowych i dyplomowych polega na ciągłym monitorowaniu postępów pracy w czasie. Dodatkowo wszystkie prace dyplomowe są sprawdzane w programie „Plagiat” (przyjęty na Wydziale Nauk Społecznych dopuszczalny współczynnik podobieństwa wynosi 10%). Weryfikowanie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w trakcie całego procesu kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, w tym ocena osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są działaniami na rzecz doskonalenia programu kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów lub studiów podyplomowych, w ramach której Wydział dokonuje bieżącej analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia m.in. z potrzebami rynku pracy. Dokumentacja potwierdzająca zdobycie przez studenta zakładanych w programie efektów kształcenia jest archiwizowane zgodnie z przepisami obowiązującymi w Uniwersytecie Gdańskim.

6.1.4.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się oraz sposób powoływania i tryb działania komisji weryfikujących efekty uczenia się, są regulowane przez Uchwałę nr 53/15 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się. Jednak jak poinformowano Zespół Oceniający, dotychczas żaden kandydat nie zgłosił potrzeby uruchomienia procedury uznawalności kwalifikacji uzyskanych poza systemem szkolnictwa wyższego.

6.1.5.

Monitorowaniem karier zawodowych absolwentów zajmuje się Biuro Karier Uniwersytetu Gdańskiego. Na jednym z posiedzeń Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia odbyło się spotkanie przedstawiciela Biura Karier, który przedstawił nowe założenia systemu monitorowania oraz zebrał uwagi członków Zespołu. W wyniku odbytych rozmów, Zespół Oceniający stwierdza, że monitorowanie karier napotyka trudności związane z małą zwrotnością ankiet, wypełnianych przez absolwentów. Władze Wydziału Nauk Społecznych podejmują pilotażowe działania dotyczące tej kwestii (tworzenie grup na FB, zbieranie danych od byłych seminarzystów przez opiekunów prac). 20% absolwentów nie wyraża zgody na udział w badaniu, natomiast zwrotność ankiet od osób wyrażających zgodę na udział wynosi tylko 10%, więc ankiety nie są reprezentatywne. Natomiast BK porównuje wyniki z ostatnio opublikowanym raportem monitoringu absolwentów przeprowadzonym

przez ZUS. Wyniki porównania i ostateczne wnioski są w trakcie formułowania.

6.1.6.

W ramach przyjętych rozwiązań WSZJK monitoruje politykę kadrową w zadowalającym stopniu. Systematycznie prowadzi się nadzór nad spełnieniem wymagań określonych przepisami prawa przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku „pedagogika”. WSZJK wspiera prowadzenie polityki kadrowej w zakresie dokonywanej oceny

okresowej z uwzględnieniem wyników hospitacji oraz opinii wyrażonych przez studentów w procesie ankietyzacji, co potwierdził Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz grupy interesariuszy (kadra, studenci) podczas spotkań z Zespołem PKA. Na ocenę nauczycieli akademickich składa się procedura oceny jakości zajęć dydaktycznych, w skład której wchodzi: procedura hospitacji zajęć dydaktycznych, procedura ewaluacji zajęć dydaktycznych, oraz procedura kontroli rozkładu ocen w protokołach zaliczeniowych i egzaminacyjnych. Zgodnie z procedurą hospitacji zajęć dydaktycznych, hospitację mogą przeprowadzić Dziekan Wydziału, Prodziekan lub Dyrektor Instytutu czy też Zastępca Dyrektora Instytutu lub Kierownik Zakładu. Hospitacji podlega minimum jeden przedmiot realizowany przez ocenianego pracownika, a ocenie podlegają takie obszary jak: przebieg zajęć, sposób prowadzenia zajęć oraz postawa prowadzącego. W przypadku gdy pracownik zostanie oceniony negatywnie, przeprowadzane są z nim rozmowy oraz podlega on ponownej hospitacji, nie później niż w kolejnym semestrze, w którym prowadzi zajęcia. Zobowiązany jest także przygotować program naprawczy, który jest zatwierdzany przez Kierownika Zakładu. Ocenę jakości zajęć dydaktycznych określa procedura ewaluacji zajęć dydaktycznych. Do badań wykorzystywany jest kwestionariusz dla studentów, przeznaczony do prowadzenia ewaluacji wykładów i ćwiczeń. Zawiera on treści odpowiadające zakresowi wskazanemu w Załączniku nr 2 do Zarządzenia nr 48/R/10 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 31 maja 2010 r. Badania przeprowadzane są cyklicznie, dwa razy w ciągu roku akademickiego, w terminach pozwalających uzyskać informację nt. zajęć przeprowadzonych w zimowym i letnim semestrze. Badanie przeprowadza się on-line, we współpracy z Centrum Informatycznym Uniwersytetu Gdańskiego. Ocenie poddani są wszyscy wykładowcy prowadzący zajęcia na kierunku „pedagogika”. W roku akademickim 2015/2016 w Instytucie Pedagogiki przeprowadzono 13 hospitacji zajęć: w Zakładzie Badań nad Dzieciństwem i Szkołą – 3, w Zakładzie Dydaktyki – 3, w Zakładzie Patologii Społecznej i Resocjalizacji – 1, w Zakładzie Pedagogiki Specjalnej – 3, w Zakładzie Pedagogiki Społecznej – 2, w Pracowni Pedagogiki Medialnej – 1 w tym 8 ćwiczeń i 5 wykładów. 10 hospitacji wykonano na studiach stacjonarnych i 3 na studiach niestacjonarnych oraz 10 na studiach licencjackich i 3 na studiach magisterskich. Przeprowadzane hospitacje w 8 przypadkach dotyczyły pracowników etatowych Instytutu Pedagogiki, w 5 – doktorantów, realizujących zajęcia dydaktyczne w ramach praktyki. Hospitowane zajęcia były oceniane pod kątem ich poprawności merytorycznej, sposobu prowadzenia i postawy prowadzącego. We wszystkich przypadkach opinia Kierownika Zakładu pozostawała pozytywna, zarówno co do merytorycznej zawartości zajęć, sposobu ich prowadzenia, jak i postawy prowadzącego. Przedstawiona do wglądu Zespołu Oceniającego PKA dokumentacja potwierdza, że jakość

prowadzonych zajęć, w tym kadra prowadząca i wspierająca proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów oceniane są dość wysoko, o czym świadczą opinie interesariuszy wewnętrznych potwierdzone także podczas spotkań z Zespołem PKA.

6.1.7.

Władze Wydziału, w trakcie rozmowy z Zespołem Oceniającym, stwierdziły, że wnioski z oceny nauczycieli dokonywanej przez studentów są analizowane i jeśli zachodzi taka potrzeba wprowadzane są zmiany w obsadzie zajęć. Wyniki ankiet studentów mają przełożenie na ocenę pracownika dokonywaną przez Wydziałową Komisję Oceniającą. Zarządzeniem Rektora 16/R/16 wprowadzony został nowy wzór formularza oceny nauczycieli akademickich, obejmujący informacje o wynikach ankiet. Ocena zajęć nauczyciela akademickiego jest przeprowadzana wśród studentów w formie kwestionariusza ankietowego drogą elektroniczną przez Portal Studenta, gdzie studenci mogą ocenić prowadzącego. Kwestionariusz skonstruowany jest z pytań w postaci zamkniętej, gdzie mogą wyrazić swoją ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza nie, 2 – raczej nie, 3 – nie mam zdania, 4 – raczej tak, a 5 oznacza tak. Pytania obejmują ocenę postawy prowadzącego wobec studentów, punktualność i terminowość prowadzenia zajęć, przystępność w przekazywaniu treści kształcenia, określenie wymagań wobec studentów, sposób prowadzenia zajęć, zakres omawianej wiedzy, dostępność podczas konsultacji i innych umówionych terminów spotkań. Wyniki badań ankietowych są opracowywane przez WKZJK. Ocena studentów jest brana pod uwagę w obowiązkowej ocenie okresowej pracownika. Wyniki badań są udostępniane w zbiorczym raporcie za rok akademicki na stronie internetowej jednostki.

6.1.8.

W związku z ciągłym doskonaleniem procesu kształcenia na kierunku „pedagogika”, przeprowadzana jest przez studentów, w formie ankiety, okresowa ocena infrastruktury dydaktycznej, w tym biblioteki. Zasoby materialne, infrastruktura dydaktyczna oraz także system wsparcia materialnego (stypendia naukowe i socjalne) umożliwiają studentom kierunku realizację programu kształcenia, w tym osiągnięcia efektów kształcenia. Niezależnie od przeprowadzanej ankiety, ocena systemu wsparcia studentów i stanu infrastruktury prowadzona jest na bieżąco w ramach obowiązków władz Wydziału Nauk Społecznych oraz nauczycieli akademickich, którzy informują o potrzebie zakupu np. pozycji literatury i wyposażenia sal dydaktycznych. Studenci mają możliwość oceny zasobów materialnych tylko przez swoich przedstawicieli w samorządzie studenckim i bezpośrednio do Władz Wydziału Nauk Społecznych.

6.1.9.

Sposób gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia, jest przedmiotem nieustannej analizy wszjk. W Instytutach w sposób ciągły zbierane są informacje na temat funkcjonalności oraz sposobów gromadzenia danych. Ponadto w toku jest ewaluacja funkcjonalności wszystkich procedur, dokonywana przez międzyinstytutową Komisję ds. Ewaluacji Procedur. Przedstawiciele Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, korzystają również z mniej sformalizowanych sposobów wymiany doświadczeń i udostępniają sobie wzajemnie dokumentację z wykonania poszczególnych

procedur, o ile nie zawiera ona danych osobowych pracowników. Instytuty corocznie przygotowują na podstawie gromadzonej dokumentacji z wykonania poszczególnych procedur sprawozdanie z samooceny, które jest przesyłane do Przewodniczącej Zespołu. Przewodnicząca przygotowuje sprawozdanie zbiorcze z samooceny Wydziału Nauk Społecznych dla Rady Wydziału i dla Uczelnianego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia. Sprawozdanie jest corocznie udostępniane społeczności Wydziału Nauk Społecznych na stronach internetowych.

6.1.10.

Zespół Oceniający po przeprowadzonych rozmowach, a także analizie zawartości strony internetowej Wydziału Nauk Społecznych – www.wns.ug.edu.pl, stwierdza że udostępniane są wszystkie programy kształcenia, informacje o kierunkach i specjalnościach, warunkach rekrutacji oraz informacje o procesie kształcenia (plany zajęć, terminy zjazdów, informacje bieżące dla studentów, informacje o konsultacjach, dane opiekunów studentów, informacje o praktykach itp.). Ponadto zamieszczane są także Sprawozdania z oceny własnej Wydziału oraz Raporty z realizacji założeń Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, które zawierają m.in. wyniki ewaluacji zajęć. Studenci mają możliwość oceny jakości obsługi administracyjnej i dostępu do informacji w ramach ankietyzacji. Studenci bardzo dobrze oceniają obsługę administracyjną. W ocenie Władz Wydziału, strona internetowa coraz lepiej spełnia swoją funkcję i jest coraz lepiej oceniana przez kandydatów i studentów.

6.2.

Skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia należy ocenić wysoko. Ocena dokonywana jest przez: stałe monitorowanie skuteczności poszczególnych procedur podczas zbierania danych i prezentacji wyników częściowych Radzie Instytutu i Wydziałowemu Zespołowi ds. Zapewniania Jakości Kształcenia; zbieranie informacji od pracowników podczas zebrań ogólnych i dyżurów ds. jakości kształcenia oraz od studentów podczas zebrań z opiekunami studentów; formułowanie rekomendacji dotyczących skuteczności procedur w sprawozdaniu przygotowywanym corocznie przez IP na potrzeby sprawozdania wydziałowego, prezentowanego Radzie Wydziału i Uczelnianemu Zespołowi ds. Zapewniania Jakości Kształcenia; weryfikację formalną i ocenę funkcjonalności procedur, dokonywaną przez Wydziałową Komisję Ewaluacji Procedur, powoływaną przez Dziekana na wniosek Dyrektorów Instytutów oraz cykliczną ewaluację Systemu, dokonywaną co najmniej raz w czasie trwania kadencji władz Wydziału. W wyniku monitorowania skuteczności działania WSZJK, powołano Wydziałową Komisję Ewaluacji Procedur, której zadaniem jest ocena funkcjonalności systemu.

Uzasadnienie

Analiza dokumentacji przedstawionej w trakcie wizytacji oraz rozmów przeprowadzonych z Władzami Wydziału i przedstawicielami kierunku „pedagogika” pozwalają stwierdzić, że wdrożono wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku

studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie z uwzględnieniem wszystkich elementów procesu kształcenia.

Określono zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się oraz sposób powoływania i tryb działania komisji weryfikujących efekty uczenia się zdobyte poza systemem szkolnictwa wyższego.

W opinii Zespołu oceniającego działania służące do badania jakości kadry dydaktycznej oraz zapewnienia skutecznej realizacji polityki kadrowej są dobrane i stosowane prawidłowo. WSZJK wspiera prowadzenie polityki kadrowej w zakresie dokonywanej oceny okresowej z uwzględnieniem wyników hospitacji oraz opinii wyrażonych przez studentów w procesie ankietyzacji.

Wydział poprzez Biuro Karier, monitoruje zawodowe kariery absolwentów.

Sposób gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewnienia jakości kształcenia, jest przedmiotem ciągłej analizy WSZJK.

Dokumentacja związana z procesem kształcenia, a także jego oceną, upubliczniana jest na stronie internetowej Wydziału Nauk Społecznych, a sam sposób upubliczniania tych informacji objęty jest oceną WSZJK.

Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu

Zalecenia

Dalsze doskonalenie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, oraz jego procedur obejmujących oceniane przez WSZJK obszary kształcenia.

Zaleca się większe zaangażowanie studentów w przygotowywanie efektów kształcenia, programów studiów czy ankiet oceniających.

Zaleca się zwiększenie przedstawicieli studentów w składzie Rady Wydziału, tak by spełnione było 20% ogółu składu.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

ZO PKA podtrzymuje obiektywną samoocenę Jednostki przedstawioną w analizie SWOT oraz we wskazaniu głównych kierunków rozwoju w następujących zakresach: utrzymania i rozwoju potencjału pracowników naukowo-dydaktycznych, szczególnie w zakresie odnawialności kadry; rozwoju współpracy międzynarodowej, szczególnie w zakresie wymiany pracowników i studentów; intensyfikowania udziału studentów w badaniach naukowych, realizowanych przez pracowników oraz intensyfikowania współpracy ze studentami w zakresie jakości kształcenia.

Dobre praktyki

Przejrzyste regulacje wszk dotyczące działań i zakresów odpowiedzialności oraz kierunków przepływu informacji, co daje bardzo pozytywne rezultaty w zakresie sprawnego zarządzania kierunkiem

Innowacyjność treści kształcenia, oparta na ich stałym monitorowaniu pod kątem najnowszych badań w dyscyplinach podstawowych.

Otwarta konstrukcja programu, umożliwiająca wymianę specjalności stosownie do zmieniających się potrzeb rynku pracy.

Polityka kadrowa oraz procedury wsparcia Kadry akademickiej sprzyjające rozwojowi ich wysokich kwalifikacji, wspierająca studentów w rozwoju ich zainteresowań.

Aktywność kół studenckich.